

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven twee dierenartsen maandelijks over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters (links), van dierenartsenpraktijk Visdonk uit Roosendaal, en Jef Laureyns (rechts), verbonden aan de Universiteit Gent, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Bloederige diarree

Aandoening komt voor bij meerdere ziektebeelden

Een pasgekalfde holsteinvaars had plots optredende, waterige diarree met veel bloed. Ondanks de erge diarree was de algemene gezondheidstoestand van de vaars vrij goed. Ze reageerde alert op de omgeving en haar lichaamstemperatuur was normaal. De hartslag was verhoogd, maar er waren geen tekenen van uitdroging, zoals diepliggende ogen. De kleur van de slijmvliezen was nog normaal roze. Bij rectale controle echter voelde de darmwand ruw aan en zat er veel vers bloed aan de handschoen.

Met in het achterhoofd de mogelijkheid van een salmonellabesmetting diende ik een hoge dosis antibioticum in het bloed toe, samen met een ontstekingremmend product. Een infuus of bloedtransfusie leek gezien de symptomen nog niet nodig. Het advies was om het rantsoen om te schakelen naar alleen hooi en water.

Omdat uit het gesprek met de veehouder naar voren kwam dat er de laatste tijd nogal wat terugkeerders waren, met ook

twee verwerpingen, werd het vermoeden van een bvd-besmetting op het bedrijf versterkt.

Eerst kwam de coccidiose-uitslag: 'Masaal positief voor de parasiet Eimeria zuerni'. De vaars kreeg een anticoccidiosemiddel en herstelde daarna vrij snel. Er werd in haar bloed geen bvd-virus gevonden, dus ze was geen drager. Daartegenover stond dat de jonge runderen bijna alle antistoffen in het bloed hadden tegen het virus. Dat wijst erop dat het virus in de veestapel aanwezig is of minstens dat het recent door de kudde gegaan is.

De beschreven vaars is waarschijnlijk besmet geraakt met het bvd-virus, waardoor haar weerstand minder werd. Eimeria zuerni heeft daardoor de kans gekregen om zich in deze oudere vaars fel te vermenigvuldigen. De besmetting is na verloop van enkele weken zo erg geworden dat er bloederige diarree ontstond.

Jef Laureyns, dierenarts te Merelbeke

De encyclopedie bloederige diarree

De meest voorkomende ziektebeelden waarbij bloederige diarree is te zien bij een volwassen rund, zijn winterdysenterie, salmonellose, boosaardige catarraalkoorts, mucosal disease

bij dragers van het bvd-virus en coccidiose. Bij winterdysenterie worden er meerdere runderen tegelijk ziek.

De oorzaak is een virus en dus kan er alleen ondersteunend behandeld worden. Dieren

met acute salmonellose hebben naast de diarree meestal hoge koorts. Hoewel de meeste dragers van het bvd-virus sterven aan mucosal disease vóór ze twee jaar worden, blijft ongeveer acht procent langer leven. Mucosal disease is niet te behandelen en verloopt altijd fataal. Boosaardige catarraalkoorts verloopt meestal ook fataal. Typisch hierbij zijn etterige oogontsteking en erge aantasting van de mondslijmvliezen.

Coccidiose komt het meest voor bij jongvee jonger dan een jaar. Er bestaat wel een vorm die diarree kan veroorzaken bij vaarzen, maar dan zonder bloedbijmenging. Deze vorm wordt veroorzaakt door de parasiet Eimeria zuerni.

Dat is een vorm van coccidiose die normaal gezien alleen voorkomt bij runderen jonger dan een jaar.

Als runderen besmet worden met het bvd-virus, dan ondergaan ze een tijdelijke onderdrukking van de weerstand tegen andere besmettingen door bacteriën, parasieten en andere virussen. Zo worden ze makkelijker besmet. Als dat eenmaal gebeurd is, vermenigvuldigen deze organismen zich volop in en buiten het dier. Zo wordt de besmettingsdruk van allerlei ziekmakende kiemen verhoogd. Door verminderde weerstand vanwege bvd kan de parasiet die coccidiose veroorzaakt zich vermenigvuldigen.

